

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ, OPERATÍV ASZÁLY- ÉS VÍZHIÁNY- ÉRTÉKELÉS

2018. július

– kivonat –

Készítette:

az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízjelző és Vízrajzi Főosztály
Vízrajzi Monitoring Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2018. július 10.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

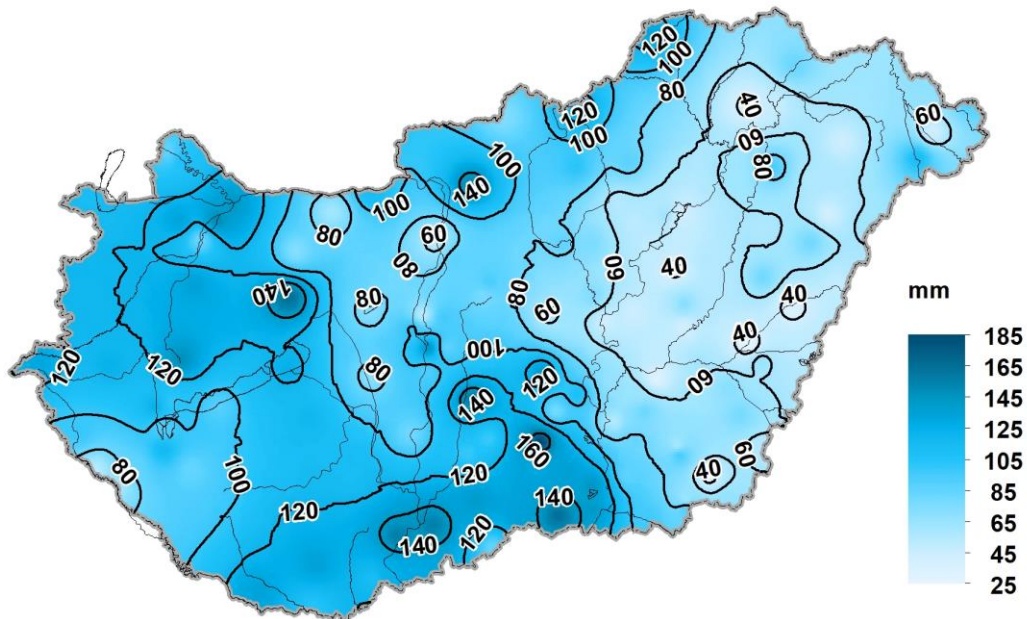
Csapadék

2018 júniusában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 26 mm (Szeghalom) és 184 mm (Jászszentlászló) között alakult. Az országos területi átlagérték 88 mm volt, ami 16 mm-rel (22%-kal) volt magasabb a viszonyítási időszak (1971-2000) június havi átlagánál.

A júniusban lehullott csapadék mennyisége – szeszélyes területi eloszlásban – az ország keleti harmadának kivételével meghaladta az éghajlati átlagot. A júniusi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadéktöbblet (75-114 mm) Győr térségében és a Duna-Tisza déli részének egyes közegeiben fordult elő.

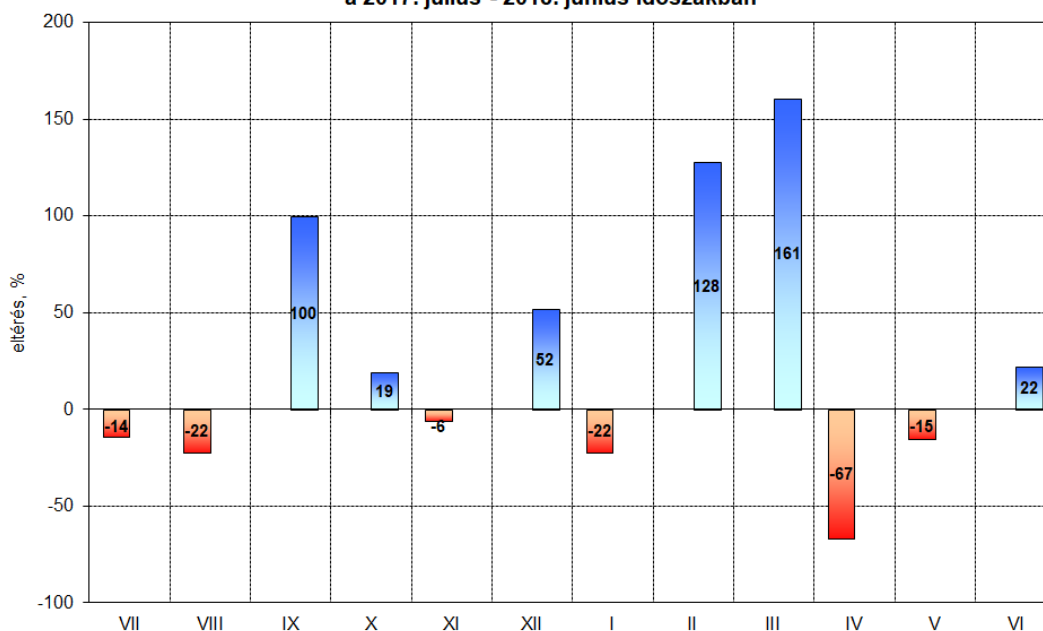
Országos áttekintésben a júniusi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (46 mm) Szeghalom, a legnagyobb csapadéktöbblet (114 mm) Jászszentlászló állomáson jelentkezett.

A 2018. június havi csapadékösszeg területi eloszlása

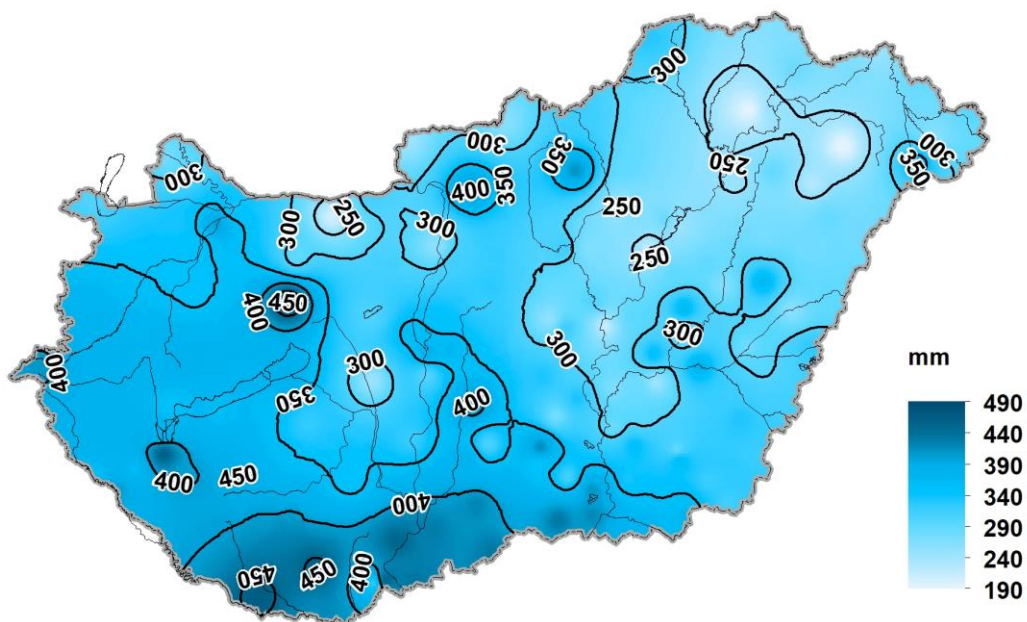

Az alábbi szövegközi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének a sokévi átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2017. július - 2018. június időszakban

A 2018. január - június havi csapadékösszeg területi eloszlása

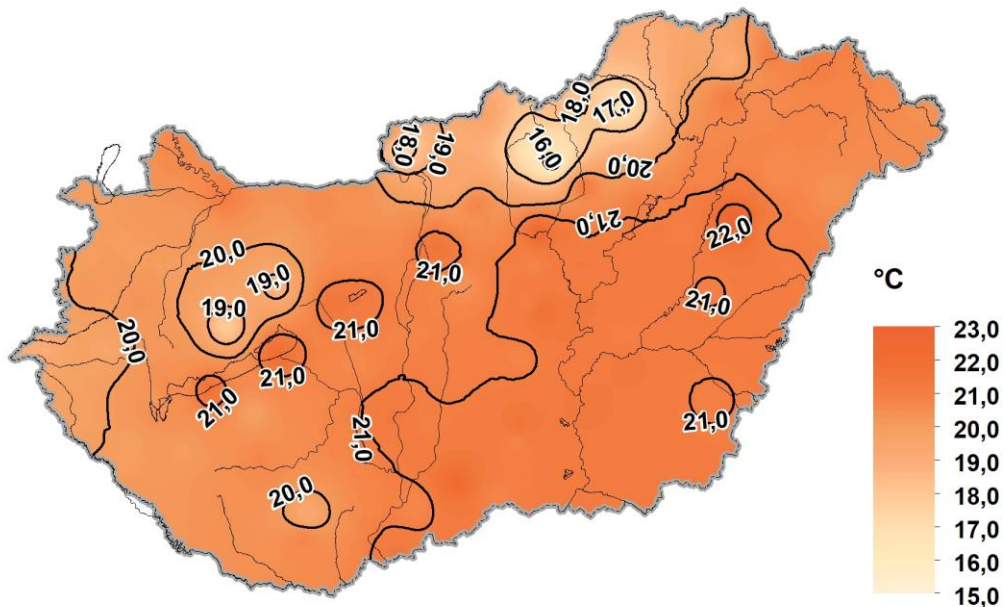
A 2018. január-június időszakban lehullott csapadék mennyiségé 197 mm (Nyíregyháza-Napkor) és 486 mm (Tés) között alakult, az országos területi átlagérték 326 mm volt, ami az időszakos átlagnál 58 mm-rel (22%-kal) több. Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb 6 havi csapadékhiány (86 mm) Taktaföldvár, a legnagyobb csapadéktöbblet (187 mm) Szeged-külterület állomáson jelentkezett.

Léghőmérséklet

A június havi középhőmérséklet 15,0°C (Kékestető) és 22,3 °C (Jászberény) között alakult, az országos területi átlagérték 20,4°C volt, ami a sokévi (1971-2000) júniusi átlagot 1,9 °C-kal haladta meg.

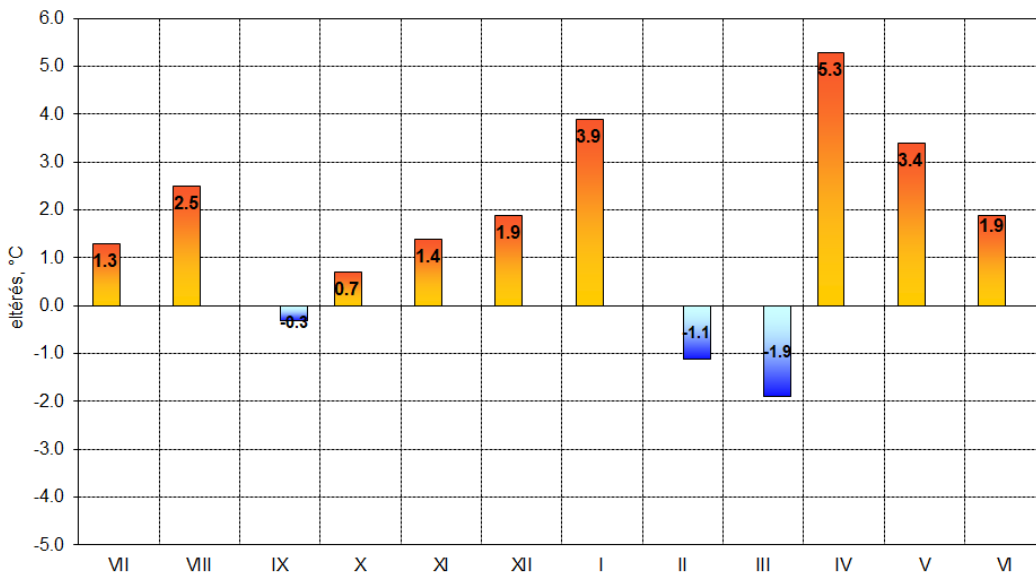
A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta az éghajlati átlagot. A havi középhőmérséklet átlaghoz viszonyított legnagyobb pozitív eltérése (4,0 °C) Jászberény állomáson jelentkezett.

A 2018. június havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi átlagtól való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2017. július - 2018. június időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma június végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen magasabb volt. A nedvességtartalmat síkvidékeinken az 50-90% közötti telítettség értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma májusban síkvidékeink területén az egy hónappal korábbi állapothoz viszonyítva általában növekedett. A nedvességtartalom a hónap végén – síkvidékeinken meglehetősen inhomogén területi eloszlást jelezve – 40-90% között alakult. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát a Jászságban és a Tiszántúl területén a 40% alatti telítettségi értékek jellemezték.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma júniusban a síkvidékek területi átlagában kissé csökkent. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát a hónap végén általában a 70-90% közeli telítettségi értékek jellemezték.

Talajvíz

Júniusban Magyarország csaknem valamennyi síkvidékén csökkent a talajvízszint. A csökkenés mértéke jellemzően 0-25 cm közötti volt, területi aránya elérte a 80%-ot. 25-50 cm közötti talajvízszint-süllyedés a Felső-Tisza-vidék egyes körzeteiben, a Bodrogló, a Hortobágy, a Borsodi-ártér és a Harangod területének csaknem egészén, a Nagykunság déli részén, a Körösök völgyének egyes térszínein, a Közép-Mezőföldön és a Dráva menti sík területén mutatkozott.

Kisebb (0-25 cm) emelkedés több körzetben előfordult a Tisza völgyében a Hármaskörös torkolatvidékén, a Csepeli- és a Solti-sík területén, a Bácskai-sík déli részén, a Mezőföld északkeleti peremvidékén, a Kisalföldön a Felső-Szigetközben, a Mosoni-sík és a Pápa-Devecseri-sík területén.

Az 1971-2000. közötti időszak június hónapjai átlagánál jellemzően 0-25 cm-rel magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Jászság déli felén, a Mezőföld északi részének csaknem egészén, a Dunamenti-sík középső tájrészletein, a Mohácsi-sziget területén és a Bácskai-sík déli részén, a Nagykunság és a Hortobágy területének jelentős részén, a Tiszazugban, a Körösök völgyében és a Körös-Maros köze északkeleti részén.

A viszonyítási időszak átlagánál alacsonyabban helyzetű talajvíztükör a Kisalföld, és a Dráva-menti sík területének csaknem egészén, a Duna-Tisza köze, a Körös-Maros köze, a Felső-Tisza-vidék jelentős részén, illetve a Mezőföld délnyugati és déli peremvidékén, valamint a Mátra előterében jelentkezett.

A viszonyítási időszak átlagánál alacsonyabb helyzetű talajvíztükör a Duna-Tisza köze területének hátsági részén és a déli országhatár térségében, a Mátra előterében (200-300 cm), továbbá a Felső-Tisza-vidéken, elsősorban a Nyírség keleti felén, a Beregi- és a Szatmári-síkon (100-150 cm), valamint a Körös-Maros köze jelentős részén (0-50 cm) fordult elő. A Kisalföld északnyugati peremvidékén 50-100 cm, a Győr-Tatai-teraszvidék területén 0-25 cm különbség-érték mutatkozott.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2018. június hónapban az 1971-2000. közötti időszak június havi átlagértékénél 30-35 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Operatív aszály- és vízhiány értékelés

Júniusban a talajok vízháztartása kedvezően alakult. Jelenleg főként a felső talajrétegek (0-35 cm) kiszáradása figyelhető meg, azonban a hiány mértéke átlagosnak mondható. Az alsóbb talajrétegek (40-80 cm) vízkészlete kisebb mértékben csökkent.

A sokévi csapadékösszeget legtöbb helyen meghaladó júniusi időjárás következtében a talaj felső rétegében az átlagosnál kedvezőbb állapotok alakultak ki, a sokévi átlagnál magasabb középhőmérsékleti értékek ellenére. Figyelembe véve a rendelkezésre álló vízkészletet átlagosan csapadékos július esetén a talajrétegek gyorsabb kiszáradására lehet számítani. Az átlagosnál szárazabb és melegebb júliusi időjárás esetén az erős aszály kialakulásának kockázata magas.

Belvízi helyzetértékelés

2018 júniusában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 122,41 millió m³ volt, ami 12,67 millió m³-rel (9%-kal) maradt el az előző havi értéktől. A június havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés nem fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2018 júniusában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 5,36 millió m³-rel (5%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2018. június 11-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint júliusban az átlagosnál melegebb, és szárazabb, augusztusban az átlagosnál melegebb és szárazabb, szeptemberben az átlagosnál melegebb és az átlagosnál kissé szárazabb időjárás valószínű.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékek között várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
július	20,8 – 23,9 (20,4)	30 – 70 (64)
augusztus	20,2 – 23,1 (20,0)	35 – 70 (61)
szeptember	15,9 – 18,7 (15,6)	30 – 65 (51)

Az OMSZ 2018. július 10-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban mérsékeltén változékony nyári időjárásra lehet számítani: Az időszak első harmadában sokfelé várható eső. Területi átlagban jelentős (10 mm/nap értéket elérő) mennyiségű csapadékra a Dunántúl nyugati és középső lehet számítani. Ezt követően a csapadékhajlam csökken, az időszak végéig területi átlagban jelentős mennyiségű csapadék nem várható. A hőmérséklet az időszak első harmadában fokozatosan visszaesik, sokfelé átmenetileg az időszakos alá csökken. A hét második felétől az előrejelzési időszak végéig a napi középhőmérsékletek várhatóan az időszakos átlag felett alakulnak.

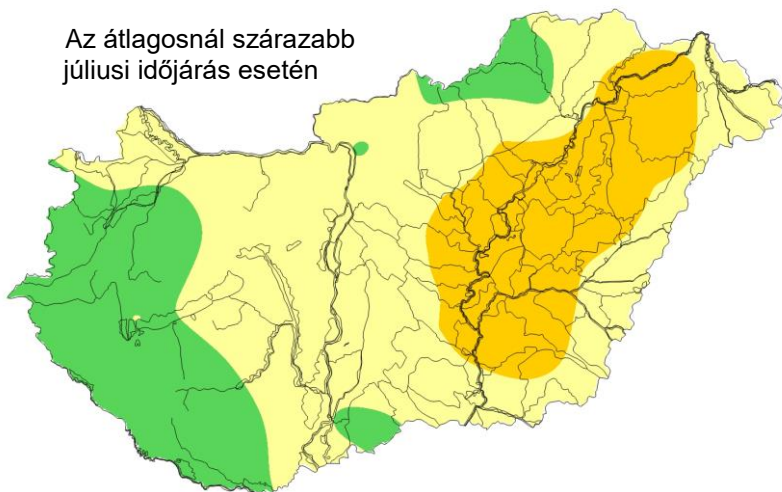
Vízháztartási előrejelzés

Június végén az előző év azonos időszakához képest országos viszonylatban nedvesebb vízháztartási helyzet volt a jellemző.

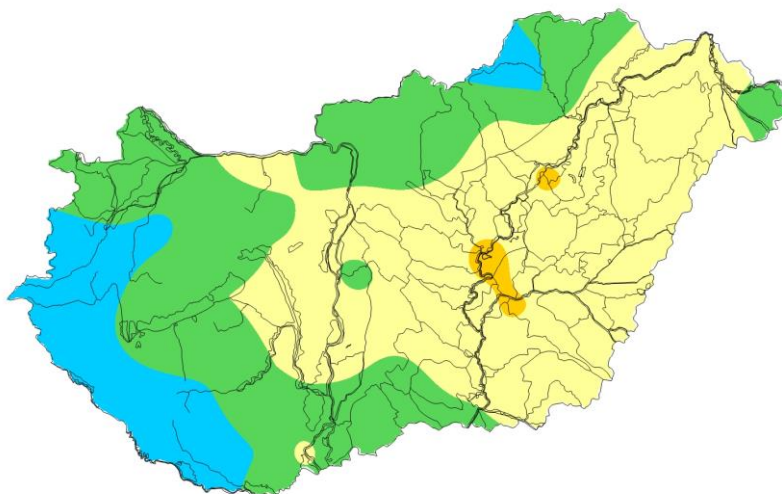
A hosszú távú időjárás előrejelzés beválása esetén júliusban az ország területének túlnyomó átmeneti vízháztartási helyzet várható. Az Alföld középső részén száraz vízháztartási helyzet kialakulása valószínűsíthető.

A következő ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a júliusi vízháztartási helyzet várható alakulását

Az átlagosnál szárazabb júliusi időjárás esetén

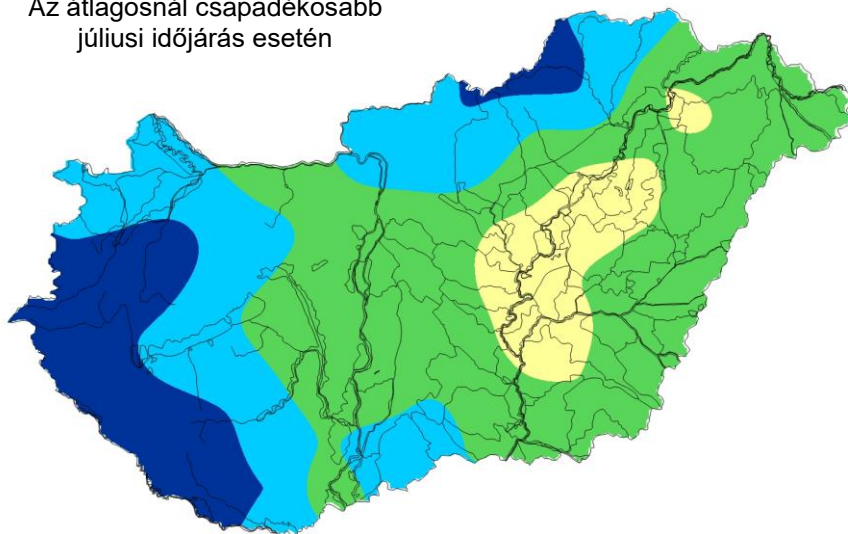
Átlagosan csapadékos júliusi időjárás esetén

GVM

Az átlagosnál csapadékosabb júliusi időjárás esetén

Aszály-előrejelzés

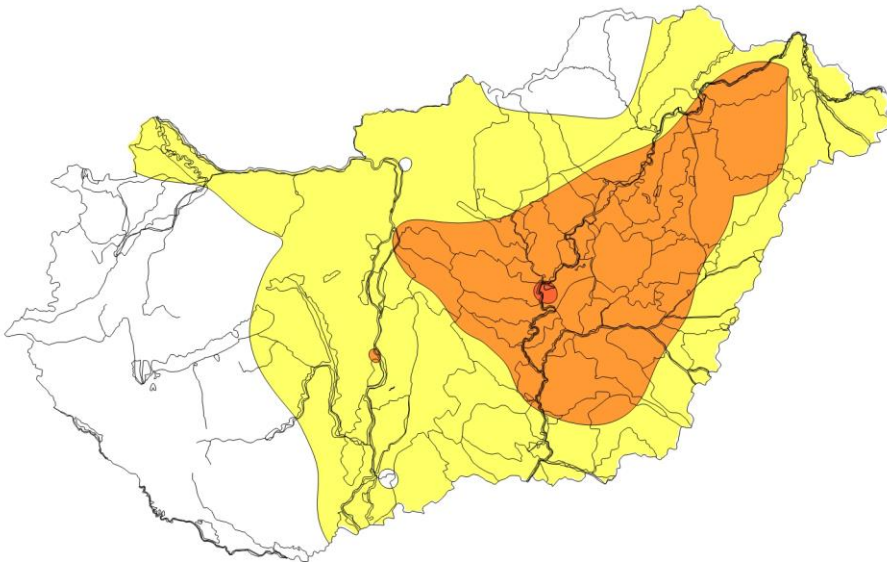
Átlagosnál szárazabb és melegebb további időjárás esetén az aszály mérsékelt és közepes fokozata főleg az Alföld középső részén kialakulhat, az aszályindex 8-12 közötti értékeivel.

Enyhe aszály (PAI=6-8) az ország síkvidéki területeinek többi részén fordulhat elő. Aszálymentesnek csak a Dunántúl nyugati része ígérkezik. Az aszályindex országos átlaga ebben az esetben valószínűleg 7,0 feletti lesz.

Ugyanakkor egy meleg száraz júliust követően a PAI várható országos átlaga ismét elérheti, sőt meg is haladhatja a 8,0 körüli értéket.

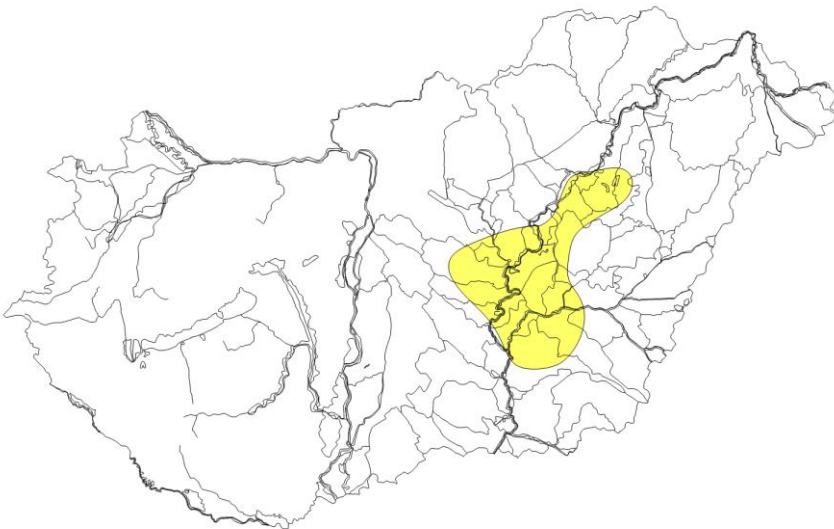
A legfrissebb számítások alapján átlagos további időjárás esetén a PAI a 6,0 aszály küszöb-értéket az országban a Közép-Tisza-vidéken haladhatja meg.

Az átlagosnál szárazabb további időjárás esetén

PAI (°C/100mm)

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

Az „Integrált vízhozartási tájékoztató, operatív aszály- és vízhiány értékelés” című kiadványt a BM 45/2014. (IX. 23.) rendelet 1.§ (1) c), d), e), (2) és a 3.§ (3) j) alapján havi rendszerességgel az Országos Vízügyi Főigazgatóság – az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság bevonásával – készíti el és adja ki.